

Erdélyi Évszázadok
A kolozsvári Magyar Történeti Intézet évkönyve
VIII.

ÖRÖKSÉG - IDENTITÁS - EMLÉKEZET
A KULTURÁLIS ÉS SZELLEMI ÖRÖKSÉG
RECEPCIÓJA ERDÉLYBEN

ISBN 978-606-8886-05-3

9 786068 886053

ISSN: 2558-8761, ISSN-L 2558-8761

Erdélyi Évszázadok

ÖRÖKSÉG - IDENTITÁS - EMLÉKEZET
A KULTURÁLIS ÉS SZELLEMI ÖRÖKSÉG
RECEPCIÓJA ERDÉLYBEN

VIII.

Egyetemi
Műhely
Kiadó **em** Kolozsvár
2023

ERDÉLYI ÉVSZÁZADOK
A KOLOZSVÁRI MAGYAR TÖRTÉNETI INTÉZET ÉVKÖNYVE
VIII.

Örökség – identitás – emlékezet

A kulturális és szellemi örökség recepciója Erdélyben

BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
TÖRTÉNELEM ÉS FILOZÓFIA KAR
MAGYAR TÖRTÉNETI INTÉZET

Szerkesztőbizottság:

Egyed Ákos (az MTA külső tagja, Kolozsvár), Fodor Pál (kutatóprofesszor, címzetes főigazgató, Magyar Kutatási Hálózat, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest), Konrad Gündisch (Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas, München), Olga Khavanova (az Orosz Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete, főmunkatárs, Moszkva), Kiss J. László (Corvinus Egyetem, egyetemi tanár, Budapest), Kósa László (az MTA tagja, Budapest), Kovács András (az MTA külső tagja, Kolozsvár), Monok István (MTA könyvtár, főigazgató, Budapest), Romsics Ignác (az MTA tagja, Budapest; Eszterházy Károly Egyetem, egyetemi tanár), Zsoldos Attila (kutatóprofesszor, Magyar Kutatási Hálózat, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest).

Főszerkesztő: Rüszt-Fogarasi Enikő

Szerkesztőség: Hunyadi Attila, Lupescu Makó Mária, Nagy Róbert,
P. Kovács Klára

Jelen kötetet összeállította és szerkesztette: Fehér Andrea

A szerkesztőség címe:

Magyar Történeti Intézet/Departamentul de Istorie în Limba Maghiară,
400088 Cluj-Napoca, str. Napoca nr. 1, erdelyievszazadok@gmail.com

A borító Szathmári Pap Károly: *Kolozsvár (a Fellegvárból)*, az *Erdély képekben* (Kolozsvár, 1843) című művében megjelent színes litográfia felhasználásával készült. A reprodukció őrzési helye: Magyar Kutatási Hálózat Bölcsészettudományi Kutatóközpont (Budapest), Művészettörténeti Intézet Adattára, MKCS-C-I-122/71/2.

Borítóterv: Várdai Éva

Nyomdai előkészítés: Metaforma Kft., Kolozsvár

Korrektúra: Szabó Beáta

Nyomta a GPO Graphics, Kolozsvár

E kötet megjelenését a Romániai Magyar Demokrata Szövetség és a Communitas Alapítvány támogatta.

ISBN 978-606-8886-05-3

ISSN 2558 - 8761, ISSN-L 2558 - 8761

ERDÉLYI ÉVSZÁZADOK
A KOLOZSVÁRI MAGYAR TÖRTÉNETI INTÉZET ÉVKÖNYVE
VIII.

Örökség – identitás – emlékezet

A kulturális és szellemi örökség recepciója Erdélyben

Egyetemi Műhely Kiadó
Kolozsvár, 2023

TARTALOMJEGYZÉK

CONTENTS

Előszó/Preface.....9

Örökség – identitás – emlékezet/Heritage – Identity – Memory

Erdősi Péter:

Európai kulturális örökség

European Cultural Heritage.....15

Flóra Ágnes:

*Félúton múltból jövőbe. A levéltáros és a levéltár szerepe
az írott örökség formálásában*

*Halfway From Past to Future. The Role of Archivists
and Archives in Shaping the Written Heritage*.....31

Jancsó E. Katalin:

Erdélyi magyar nyomtatott szakácskönyvek újraértelmezése

Reinterpretation of Hungarian Printed Cookbooks from Transylvania 43

Keszeg Vilmos:

*Visszatérés a hagyományokhoz: az örökségesítés és az értékesítés
mint revitalizációs stratégiák*

*Returning to Traditions: Heritagization and Commercialization
as Revitalization Strategies*.....63

Újvári Dorottya:

Magánügy-e a privát kép?

Is a Private Image a Private Matter? 105

Műhely/Workshop

Kádár Ágota:

Első asszony-építészeink öröksége Erdélyben a századfordulón.

Szemelvények Paulas Erika és Préda Ilona életpályájából

*The Heritage of the First Women Architects in Transylvania
at the Turn of the Century. A Case Study about the Careers
of Erika Paulas and Ilona Préda* 123

Tartalomjegyzék

Béres Kinga Renáta:

- Bodor Péter zenélő kútja(i) – Esettanulmány a kulturális örökség lokális identitásépítésben játszott szerepéről és hasznosíthatóságáról*
Peter Bodor's Musical Well(s) – A Case Study on the Role of Cultural Heritage Plays in Identity Building..... 141

Kiss Anna-Ilona:

- „*Sehogyan sem illeszkedik, viszont ott van*”. Az államszocializmus épített örökségének két esete: a szatmárnémeti új központ és a marosvásárhelyi Színház tér
“*It does not fit in any way, but it is there*”. Two Cases of the Built Heritage of State Socialism: The New City Centre in Satu Mare and the Theatre Square in Târgu Mureş..... 155

Silló Dalma Orsolya:

- Az Ezer Székely Leány Napja a koronavírus árnyékában*
The Day of the Thousand Szekler Girls in the Shadow of Covid-19..... 173

Dimény-Varga Fanni:

- Földben rekedt kincseink, avagy Verespatak útja az UNESCO világörökségi listáig*
Our Treasures in the Ground – The Journey of Roşia Montană to the UNESCO World Heritage List..... 187

Arcél/Profile

- Fábián Róbert-Donát: *Beke Antal (1838–1913)* 203
Sipos Gábor: *Petri Mór (1863–1945)* 217
Tóth Krisztián: *Veress Endre történész élete és munkássága (1868–1953)*..... 227
Toth Szilárd: *Bánffy Miklós (1873–1950)*..... 237
Fodor János: *Kós Károly (1883–1977)* 247
Vigh Tímea: *Báró Kemény János (1903–1971)*.....255
Boér Ilka: *Entz Géza (1913–1993), a középkori (erdélyi) művészettörténeti kutatások úttörője* 261

Könyvszemle/Book Review

- Póti Vivien Tamara: *Van-e egy nemnek története? Gyáni Gábor: A nő élete – történelmi perspektívában.* 271
Kelemen Lilla Kornélia: *Bogdándi Zsolt – Gálfi Emőke (szerk.): Betegség és gyógyítás a régi Kolozsváron és Erdélyben. Orvoslástörténeti dolgozatok.* 274
György Árpád Botond: *Géra Eleonóra Erzsébet: A polgár város rendje. Társadalom. Tér. Nyilvánosság Budán (1686–1741). (Várostörténeti tanulmányok 18.)*..... 278

Tartalomjegyzék

Szabó Zsolt: <i>Korrupciós kényszerek és modernizációs igények között: a román állam szolgáloi. Servitorii statului. Funcționari, funcții și funcționarism în România modernă (1890-1948). Ed. Pál Judit, Vlad Popovici, Andrei Florin Sora</i>	283
Both Noémi Zsuzsanna: <i>Van-e történelem a tapasztalaton túl? Sipos Balázs: Személyes források és a történelmi tapasztalat elbeszélése. Egyének és közösségeik Magyarországon, 1848–1948</i>	288
Pál Judit: <i>Zakar Péter: Biró Sándor. Egy 19. századi erdélyi református értelmiségi élete</i>	292
Nemes Szilárd-Attila: <i>Erdész Ádám: Márki Sándor Naplói IV. (1915–1919)</i>	296
Papp Kinga: <i>Gabriella Erdélyi – András Péter Szabó (eds.): Remarriage and Stepfamilies in East Central Europe, 1600–1900</i>	299

Krónika/Chronicle

Nagy Róbert-Miklós: <i>A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Történelmi Intézetének 2023. évi tevékenységei</i>	309
Zan Antonia: <i>A BBTE Magyar Történelmi Intézetének utazókonferenciái</i>	314
Süket Levente-Mátyás: <i>IX. KMTI doktoranduszkonferencia</i>	318
Gönczi Lídia: <i>Hibák, téveszmék és bolondok a történelemben. Konferenciabeszámoló</i>	320
Forró-Bathó Ákos: <i>Nyílt nap a kolozsvári Magyar Történelmi Intézetben</i>	321
Szabó Zsolt: <i>A vidékre fókuszálva. Beszámoló a Hatodik Nemzetközi Vidéktörténelmi Konferenciáról</i>	323
Adriana Cupcea, Peti Lehel, Székely István Gergő: <i>Identitások, reprezentációk és politikák – államok és kisebbségek viszonya a XX–XXI. században</i>	326
Ioniță Gergely-Róbert: <i>Transzilvanizmus konferencia és workshop. 2023. november 10.</i>	327
Csoma Nikol: <i>IX. Romániai Magyar Történelemtanárok Tudományos Konferenciája</i>	329
Szerzőink/Authors	331